

Komisiji, kar je komisijskega

V soboto smo si v Prešernovem gledališču ogledali prvo premiero v letošnji sezoni. Krstna uprizoritev črne komedije *Pesmi živih mrtvecev* dramatika Matjaža Zupančiča, ki je predstavo tudi režiral, na gledališki oder prihaja ob pravem času. Pravzaprav nas navdaja z neprijetno mislijo, da je brezčasna.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Preden se pridružim in se pustim vplivati zbirokratizirani komisiji v črni komediji *Pesmi živih mrtvecev*, najprej nekaj zanesljivih dejstev: Prešernovo gledališče je v koprodukciji moči združilo s Slovenskim ljudskim gledališčem Celje, avtorja besedila dramatika Matjaža Zupančiča, štirikratnega prejemnika Grumove nagrade, s pričujočim besedilom je bil leta 2015 med nominiranci zanj, lahko brez dvoma uvrstimo med slovenske klasičke, njegovo tudi tokrat aktualno besedilo pa je igralski ansambel s prepričljivo igro še dodatno aktualiziral.

Zupančič ostaja zvest svoji dramski usmeritvi obravnavanja širših družbenih pojavov, znotraj katerih ga zanimajo tudi, v nekaterih njegovih dramah pa predvsem, medčloveški odnosi na različnih ravneh, ki pa jih vedno znova postavlja v kontekst aktualnega časa in dogajanja. Anomalije družbe in politike nam pogosto predstavijo skozi precej absurdne situacije, ki z dobršno mero pretanjenega humorja pri gledalcu vselej padejo na plodna tla. Lahko si rečemo le – ja, tako je. Avtorju

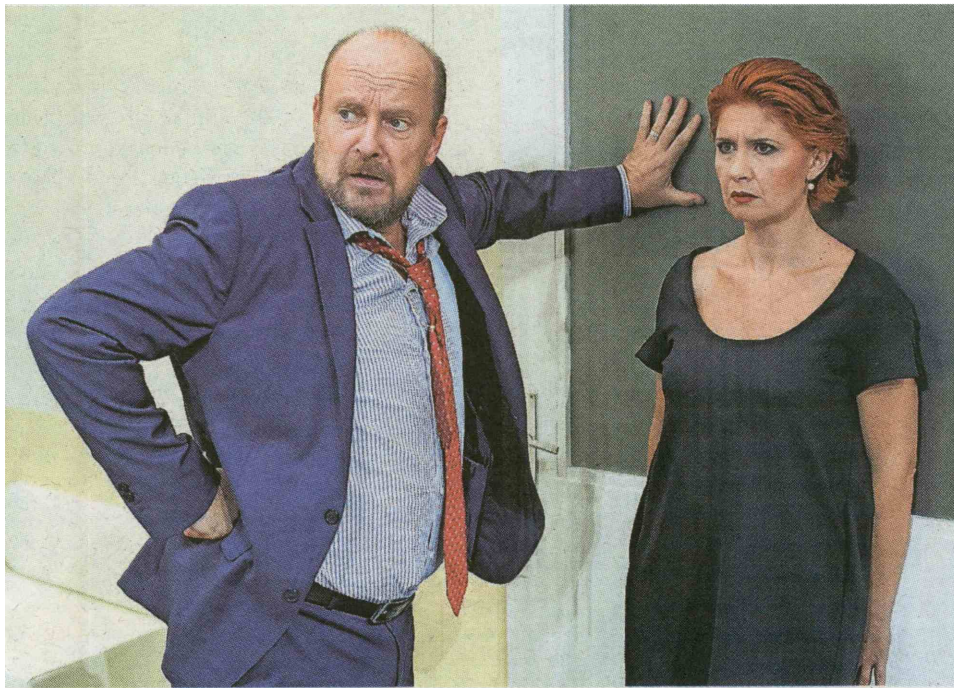
so bila vzgib za *Pesmi živih mrtvecev* vstajniška gibanja, usmerjena proti razbohotenemu neoliberalizmu, ki so potekala na različnih koncih sveta, njihov val pa je pljusnil tudi v Slovenijo. Njegov Gavrilo Princip je bila izjava takratnih oblasti, ki je vstajnike označila za zombije, torej žive mrtvece.

V hodniku sodne medicine predsednik skliče sejo mešane politično-strokovne komisije, da bi ta razrešila »problem« mladega demonstranta, ki naj bi predstavniku mednarodne finančne ustanove na odprtju trgovskega centra odgriznil del ušesa, kljub temu da je bil v času delikta že več kot dvajset ur mrtev. V uro in pol dolgi predstavi se komisija bolj kot s »problemom« ukvarja sama s seboj, zakaj ta sploh obstaja in kdo sedi v njej ter seveda kakšno breme vsak izmed njih nosi v svojem »nahrbtniku«. Osebe zlahka preslikamo v našo realnost. Jožef Predsednik, katerega priimek že pove, da je predsednik, igra ga odlični Peter Musevski, deluje kot nezamenljivi in pesniško razpoloženi vodja, ki ga njegova zaposlitev za nedoločen čas očitno že rahlo zabava, njegov svetovalec referent

(Aljoša Ternovšek) skrbi, da za zapisnik povedano formalnopravno vzdrži, stereotip desničarja je Tristan Komobran (Igor Žužek), zasebno velik ljubitelj orožja in rešitev po načelu pravico moramo vzeti v svoje roke, levičarka Roza Pavlova (Lučka Počkaj) je seveda lezbijka, izkaže se celo, da v partnerskem odnosu s tajnico (Vesna Pernarčič), tu pa sta še strokovna izvedenca, Dr. Jan Pedlbuš (Renato Jenček), katerega fetiš je, da se sem in tja obleče v žensko, medtem ko Benjamin Kozinski (Aljoša Kotlak) za nerazkritje davčnih utaj marsikaj dolguje predsedniku in se zato ve, na čigavi strani je. Osrednja osebnost predstave je vendarle pacient, v začetku še truplo (Blaž Setnikar), ki v izteku predstave s svojo zgodbo le še potrjuje brezsmiselnost tovrstnih kafkovskih komisij in nam s tem ponudi kritiko sistema, ki dela predvsem na ohranjanju samega sebe, ne pa v prid državljanu, človeku. Edina zares naravna in človeška je tajnica, ki hkrati brez zadržkov iskreno prizna, da je vsa umetna, namreč s pomočjo lepotne kirurgije. Ona je protiutež komisije.

Briljantno izpisano be-

sedilo nas, kljub temu ali pa prav zato, ker se nič ne zgodi in se zastavljeni problem vsaj navidezno ne razreši, drži v napetosti celotno predstavo. K temu vsekakor prispeva tudi homogen igralski ansambel, saj igralci vseskozi dosledno in v posamezne like zelo vživeto sledijo besedilu in njegovi poanti. Lahko bi celo rekli, da so liki posameznim igralcem pisani na kožo že po njihovi fizični pojavnosti. Scena Alena Ožbolta je taka, kot jo pri Zupančičevih igrarjih poznamo, pred zunanjim svetom zaprt prostor, ki vedno znova pušča zgolj priprta vrata gledalcem. Ob tem, kar smo tokrat videli skoznje, se nam še enkrat več postavlja ravno v teh dneh zelo aktualno vprašanje – Naj se sploh udeležimo referenduma konec tedna, predsedniških volitev prihodnji mesec ali volitev v parlament čez leto? Mogoče zato, da se bomo tudi v prihodnje, sicer nekoliko kislo, pa vendarle spet nasmejali. Zdi se namreč, da je vse utopija in smo brez upanja v spremembo, saj člani komisije na koncu vendarle ugotovijo: če je državljan »mrtev«, to pomeni, da smo mi živi.

Predsednik (Peter Musevski) na eni in tajnica (Vesna Pernarčič) na drugi strani, dve podobi naše aktualne družbene realnosti / Foto: Uroš Hočevar